

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Tsiviilkolleegium selgitas krediidilepingu tühisust heade kommete vastasuse tõttu

Tsiviilkolleegium selgitas krediidilepingu tühisust heade kommete vastasuse tõttu

21. juuni 2011

Riigikohtu tsiviilkolleegium käsitles esmakordselt TsÜS § 86 lg 2 ja 3 kohaldamist. Nimetatud säte reguleerib tehingu tühisust heade kommete vastasuse tõttu „liigkasuvõtmise“ tunnustel.

TsÜS § 86 lg 2 järgi on tehing heade kommetega vastuolus muu hulgas siis, kui pool teab või peab teadma tehingu tegemise ajal, et teine pool teeb tehingu tulenevalt oma erakorralisest vajadusest, sõltuvussuhtest, kogenematusel või muust sellisest asjaolust (sundolukorrast), ja kui tehing on tehtud teise poole jaoks äärmiselt ebasoodsatel tingimustel või on pooltele tulenevate vastastikuste kohustuste väärtus heade kommete vastaselt tasakaalust väljas.

Seega tuleb tehingu tühisuse tuvastamiseks kohtul esmalt kindlaks teha, kas tehingust tulenevate vastastikuste soorituste väärtus on heade kommete vastaselt tasakaalust väljas, ja seejärel kontrollida, kas isik tegi tehingu sundolukorras.

Riigikohus märkis, et tarbijakrediidilepingute puhul eeldatakse, et poolte vastastikused kohustused on heade kommete vastaselt tasakaalust väljas muuhulgas siis, kui selle krediidi kulukuse määr ületab enam kui kolm korda Eesti Panga avaldatud keskmist krediidiasutuste poolt eraisikutele antud tarbimislaenude kulukuse määra. Samas on tarbijal, isegi kui krediidi kulukuse määr on väiksem, võimalik tuua välja ka muud asjaolud, miks soorituste vahe on heade kommete vastaselt tasakaalust väljas.

Riigikohus märkis, et lepingu tühisusele tuginev pool peab tõendama vähemalt ühte sundseisu iseloomustavat täiendavat asjaolu. Ning mida rohkem on vastastikuste kohustuste väärtus heade kommete vastaselt tasakaalust väljas või mida ebasoodsamad on tehingu tingimused, seda vähem on alust arvate, et mõistlik isik oleks sundolukorrata sellise lepingu sõlminud.

„Seejuures on kolleegiumi hinnangul oma majandus- või kutsetegevuses tegutseva krediidiandja hoolsuskohustus teise poole sundolukorra välistamiseks rangem kui teistel isikutel. Seda, kas majandus- ja kutsetegevuses tegutsev krediidiandja on olnud piisavalt hoolas hindamaks teise poole sundolukorda [---], tuleb hinnata igal üksikjuhul eraldi,“ märkis Riigikohus otsuses.

Riigikohus leidis, et kui tehing on neil asjaoludel tõepoolest tühine, siis on poolel õigus tühise tehingu alusel saadu tagastada selleks tähtpäevaks, milleks ta pidi laenu tervikuna tagasi maksma tühise tehingu järgi. Sellisel juhul tuleb laenu kasutamise aja eest maksta intressi vastavalt Euroopa keskpanga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatavale intressimäärale.

OTSUS

[1]

Eveli Kuklane
Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/tsiviilkolleegium-selgitas-krediidilepingu-tuhisust-heade-kommete-vastasuse-tottu#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-2-1-49-11>